

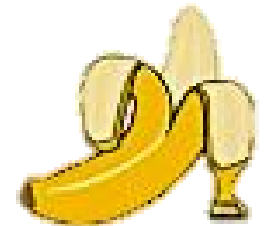
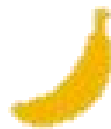
ชื่อผลงาน

หมู่บ้านหนองครก : แปรรูป ไม่แปรเปลี่ยน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี

(ส.ป.ก.สุพรรณบุรี)

ความสำคัญของปัญหา/ที่มา

ก่อนปี พ.ศ.2560 เกษตรกรในชุมชนเกือบ 80% ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ทำให้ไม่มีรายได้เป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ เมื่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ได้ลงพื้นที่ไปพบปะพูดคุยเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนนี้ อยากได้อะไร จึงได้คำตอบว่าทุกคนมีเป้าหมายต้องการให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนทั้งด้านองค์ความรู้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เครื่องมือเพื่อเป็นการลดต้นทุน ลดแรงงาน โดยไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากภายนอก เพราะอย่างน้อยในพื้นที่มีต้นทุน เช่น พืช ผัก ผลไม้ กล้วย อ้อย ต้องการนำมาแปรรูปเพื่อหลีกเลี่ยงจากพ่อค้าคนกลาง จึงได้คำแนะนำจาก ส.ป.ก. การที่จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน ต้องมีการตั้งกลุ่มวิสาหกิจ จึงได้มีการรวมกลุ่มจดทะเบียนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน “กลุ่มแปรรูปผักและผลไม้บ้านหนองครก” ขึ้นในปี พ.ศ.2561 และในช่วงปี 2563 เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด - 19 ทำให้คนในชุมชนบ้านหนองครกและบริเวณรอบข้างใกล้เคียง สามารถอยู่ได้โดยอาศัยพืช ผัก สมุนไพรของชุมชน แบบไม่ต้องพึ่งพาภายนอก

ข้อมูลพื้นที่-กลุ่มเป้าหมาย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี (ส.ป.ก.สุพรรณบุรี) ได้ดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกร บ้านหนองครก หมู่ 8 ตำบลแจงงาม อำเภอนองหญ้าไช ประมาณ 200 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,900 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ปลูกข้าว และมีบางส่วนปลูกผัก กล้วย ไม้ผล ประมาณ ปี พ.ศ. 2561 ส.ป.ก.สุพรรณบุรี ได้ลงพื้นที่เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการต่างๆ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ smart farmer พัฒนาธุรกิจชุมชน วนเกษตรซึ่งเป็นโครงการที่ให้เกษตรกรได้แบ่งพื้นที่จากการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว มาทำแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องราคาสินค้าตกต่ำ และหลังจากที่ ส.ป.ก.ได้เข้าไปเริ่มดำเนินงานก็มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานของกระทรวงเกษตรฯ และหน่วยงานอื่นๆ ก็ได้เข้ามาต่อยอด ให้องค์ความรู้ สนับสนุนปัจจัยการผลิต แก่กลุ่มเกษตรกร

วิธีการ / รูปแบบการดำเนินการ

สำรวจความต้องการของกลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูล
พื้นฐานในการเตรียมการเพื่อจัดทำเวที

การจัดทำเวทีชุมชน ประชุมระหว่างผู้นำกลุ่ม ผู้นำ
ชุมชน หน่วยงานร่วมบูรณาการ และเจ้าหน้าที่เพื่อ
ทราบถึงความต้องการ เพื่อจะได้พัฒนาต่อยอดในการ
แปรรูปพืชผักและผลไม้ในแปลงเกษตร

จัดฝึกอบรมพร้อมสนับสนุนวัตถุดิบ ในเรื่องการแปรรูป
ผลผลิต เช่น อ้อย กลั้ว เห็ดนางฟ้า ยังให้องค์ความรู้ใน
การใช้เศษซากพืชผักมาทำน้ำหมักใช้เองในแปลง และนำ
สมาชิกกลุ่มไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อนำความรู้ด้าน
การแปรรูปมาปรับใช้กับพืชผักผลไม้ของกลุ่ม

การพัฒนาต่อยอด เมื่อสมาชิกกลุ่มได้รับความรู้จากการ
ฝึกอบรม การศึกษาดูงานแล้ว เช่น การแปรรูปอ้อยคั้นน้ำ
มาทำน้ำตาลก้อน

การร่วมแรงร่วมใจ พัฒนาอาชีพอยู่
ตลอดเวลา ผู้นำกลุ่มผลักดันและ
สนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนได้เห็นถึง
การนำพืชผักในแปลงมาแปรรูปให้
หลากหลาย จากการที่ส่วนใหญ่ปลูกพืช
ไร่เชิงเดี่ยว สมาชิกในชุมชนก็ แบ่งพื้นที่
มาปลูกพืชให้หลากหลาย ทั้ง กลั้ว ผัก
สลัด เห็ดนางฟ้า เห็ดฟาง และได้
หน่วยงานที่เข้าร่วมบูรณาการ ปศุสัตว์
จังหวัดช่วยสนับสนุน วัว ควาย ฯลฯ
พัฒนาที่ดิน พัฒนาชุมชน สำนักงาน
การศึกษานอกโรงเรียน มีการแปรรูป
และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
สุพรรณบุรี เพื่อร่วมกันหาความรู้ใหม่ๆ
เรื่องการแปรรูปสินค้าในแปลง
โดยเฉพาะการแปรรูปกลั้ว (กลั้วฉาบ)
ซึ่งเป็นสินค้าที่โดดเด่นมากของกลุ่ม

ความสำเร็จของการดำเนินการ

ผลผลิต

- * สมาชิกกลุ่มและเกษตรกรในชุมชนปลูกกล้วย อ้อยคั้นน้ำ ผักสลัด เห็ดนางฟ้า เพิ่มมากขึ้น
- * สมาชิกกลุ่มและเกษตรกรในชุมชนมีรายได้ เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชที่หลากหลายเพื่อนำมาแปรรูปและได้ผลผลิตขายตลอดทั้งปี
- * ในชุมชนมีพืชผักที่หลากหลาย

ผลลัพธ์

- * ชุมชนมีการติดต่อเชื่อมโยง การแลกเปลี่ยน วัตถุดิบมีรายได้เพิ่มขึ้น
- * เป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงาน
- * เกิดความตระหนักรู้จากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวหันมาปลูกพืชหลากหลาย ลดความเสี่ยงเรื่องราคาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำได้ดี

ผลกระทบ

- * สร้างงาน สร้างอาชีพหลักและอาชีพเสริมให้กับสมาชิกกลุ่มและเกษตรกรในชุมชน
- * กลุ่มและชุมชนเป็นที่รู้จัก และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เรื่องการแปรรูปและเศรษฐกิจพอเพียง
- * มีความหลากหลายในระบบนิเวศน์ของชุมชนที่ดีขึ้น
- * การบูรณาการงานของหน่วยงานต่างๆ

ปัจจัยความสำเร็จ

☀ คน/หน่วยงาน/กลุ่มเกษตรกร

ผู้นำกลุ่ม / สมาชิกกลุ่ม / เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก./ ปศุสัตว์ / ตราชูชัยสิทธิ์ / พัฒนาชุมชน / พัฒนาที่ดิน / กศน. / โรงงานน้ำตาลมิตรผล / สนง.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

☀ ทุน

การจัดฝึกอบรม/การศึกษาดูงาน / การสนับสนุนปัจจัยการผลิตของหน่วยงาน / สินเชื่อเงินกองทุนของ ส.ป.ก. / ลดต้นทุนในการผลิตโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า

☀ สังคมและวัฒนธรรม

เกษตรกรในชุมชนให้ความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนา สร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ โดยไม่หยุดนิ่งมีการพัฒนาต่อยอดที่หลากหลาย ทำให้มีเงินใช้หมุนเวียน ทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี และยังมีการช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลดการใช้สารเคมี ปลูกต้นไม้เพิ่มในแปลง

ภาคีเครือข่าย / หน่วยงาน / หุ้นส่วนความร่วมมือ / ภาคส่วนที่ร่วมดำเนินการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

จัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกร เป็นจุดเริ่มต้นของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สนับสนุนสินเชื่อเงินกองทุนในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ให้องค์ความรู้เรื่องการลดใช้สารเคมีปลูกพืชได้ผลผลิตที่ดี สุขภาพดีและสิ่งแวดล้อมดี นำเกษตรกรฝึกอบรมอาชีพเสริม เช่น การทำกล้วยฉาบ การแปรรูปอ้อยคั้นน้ำ ฯลฯ

สำนักงานพลังงาน จังหวัดสุพรรณบุรี

สนับสนุนคู่อุปพลังงานแสงอาทิตย์ สนง.พลังงานจังหวัดเห็นว่ากลุ่มมีความเข้มแข็ง สมาชิกมีการรวมตัวกันประกอบกิจกรรม ชุมชนมีวัดอุทิศและองค์ความรู้การแปรรูปกล้วย เช่น กล้วยตากฯ จึงเข้ามาเสริมเรื่องผลิตภัณฑ์

สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดสุพรรณบุรี

สนับสนุนปัจจัย เช่น วัว ควาย เครื่องบดหมู ฝึกอบรมการแปรรูปเนื้อสัตว์ เพื่อให้กลุ่มสามารถนำไปต่อยอดได้ในการเป็นอาชีพเสริม เช่น ไส้กรอก แหนมหมู+เห็ดนางฟ้า น้ำพริกผัดหมู

สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสุพรรณบุรี

สนับสนุนชุมชนในโครงการโคกหนองนา ให้องค์ความรู้และส่งเสริมกลุ่มให้ผลิตสินค้าเพื่อให้ได้รับมาตรฐาน OTOP ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปของกลุ่มมีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

สำนักงานการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอหนองหญ้าไซ

ฝึกอบรมอาชีพเสริมให้กับชุมชนและสมาชิกกลุ่ม เช่น การทำปลาสาม ซึ่งปลาอยู่ในชุมชน การถักเปด ฯลฯ

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ จังหวัดสุพรรณบุรี

อบรมให้ความรู้ สอนการทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย เพื่อจะได้รู้ว่าเมื่อมีการลงทุนการทำเกษตรในแปลงแล้ว เราจะได้นำมาปรับใช้ได้ว่าควรที่จะลดตรงไหนที่ไม่จำเป็น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์มาก

โรงงานน้ำตาลมิตรผล จังหวัดสุพรรณบุรี

อบรมให้ความรู้ สนับสนุนศูนย์เรียนรู้ให้กลุ่มเรื่องไฟฟ้า เพราะศูนย์ไม่มีไฟฟ้าให้นำสมาชิกกลุ่มไปศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยกระตุ้นและแรงจูงใจไม่ให้ชุมชนในพื้นที่เผาซากวัสดุทางการเกษตร

องค์ความรู้ / เทคโนโลยี / นวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาผลงาน

จุดเริ่มต้นของบ้านหนองครก เกิดจากเริ่มแรกมีหน่วยงานในพื้นที่โรงงานน้ำตาลมิตรผล เข้ามาหาชุมชนให้เพื่อจะให้เข้าร่วมเรียนรู้เรื่องการทำเกษตร “หลุมพอเพียง” โดยการให้ผู้นำ เริ่มทำเป็นแบบอย่างว่าการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินั้น จะเห็น ผลได้ดีในระยะยาว จากนั้นก็เห็นผลจากการมีรายได้รายสัปดาห์ รายเดือน ทำให้เกษตรกร เริ่มหันมาสนใจบ้าง หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.สุพรรณบุรี เริ่มเข้าไปพบปะพูดคุยเกี่ยวกับการ ทำมาหากินของเกษตรกร ส.ป.ก.จะนำโครงการต่างๆ เข้ามาเพื่อพัฒนาต่อขยายให้ชุมชน และสมาชิกกลุ่ม เช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการพัฒนา ธุรกิจชุมชน โครงการส่งเสริมศิลปหัตถกรรม โครงการวนเกษตร ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก ชุมชนและสมาชิกกลุ่มได้เป็นอย่างดี จากนั้นก็จะมีหน่วยงานอื่นๆ ทั้งหน่วยงานของ กระทรวงเกษตร ทรวงอื่นๆ รวมถึงภาคเอกชนและคณะศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เข้ามาเยี่ยมชมกลุ่มอยู่เป็นระยะ มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ในแปลงเพื่อให้ทัน ต่อยุคสมัย

ความยั่งยืน / ความต่อเนื่องในอนาคตของผลงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

สนับสนุนสินเชื่อเงินกองทุน ส่งเสริมให้เกษตรกร และชุมชนสนับสนุนต้นไม้ ไม้ป่า ไม้ผล เมล็ดพันธุ์ผัก สนับสนุนองค์ความรู้ ทั้งเรื่องการปรับปรุงดิน การปลูก การผลิต การแปรรูป การทำบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนส่งเสริมเรื่องผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน เช่น OTOP / GAP / อินทรีย์ และ คอยเป็นพี่เลี้ยง สนับสนุนการปลูกพืชที่หลากหลายและแปรรูป เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนมีรายได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

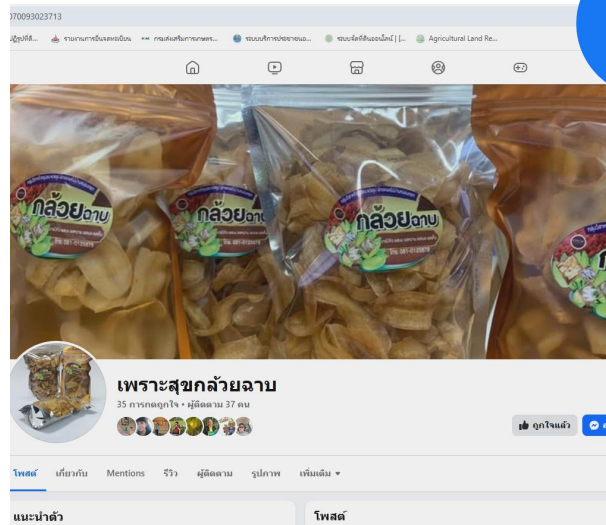
สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสุพรรณบุรี

ถ่ายทอดองค์ความรู้ พัฒนาผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปพืชผักและผลไม้ของกลุ่ม รวมถึงผลักดันเรื่องตลาดสินค้าชุมชน ตลาด OTOP โดยมี ส.ป.ก.สุพรรณบุรี เคียงข้างไปด้วยกัน

เป็นชุมชนต้นแบบ เป็นศูนย์เรียนรู้สำหรับผู้ต้องการมาศึกษาดูงานในเรื่องต่างๆ มากมาย ไม่ใช่แค่เรื่องการแปรรูปผลผลิตเท่านั้น ทั้งการทำเกษตรแบบพอเพียง การทำเกษตรแบบวนเกษตร การรวมกลุ่มที่ยั่งยืน โดยรวมแล้วการแปรรูปกล้วยของกลุ่มนี้ถือได้ว่ายืนหนึ่งในเรื่องกล้วยฉาบ รองลงมาคือกล้วยอบตากแผ่น กล้วยสตีก เพราะวัตถุดิบที่นำมาแปรรูป ได้มาจากกล้วยที่ปลูกในชุมชนหนองครกทั้งหมด ในนาม “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผักและผลไม้บ้านหนองครก” หรืออีกชื่อเป็นสัญลักษณ์ของกล้วยฉาบ “เพราะสุข”

ช่องทางออนไลน์ / Social Media / YouTube

081 012 5878

